

svetuje nam, da ne zaidemo na stranpota. Dober verski časopis imeti, je kakor imeti dobrega prijatelja, in kdor ima pravega prijatelja, ima zaklad.

Bodimo vredni nasledniki naših prednikov!

Pozabimo v teh težkih dneh na vse medsebojne spore in razprtije, kajti samo tako bomo lahko obvarovali našo domovino vsega huđega, lahko bomo zrlji — združeni z ostalimi brati — neustrašeno nevarnostim nasproti. Bodimo vredni nasledniki naših brezimnih prednikov, ki so nam ohranili v težkih prilikah domovino, nam jo izročili, da jo zvesto čuvamo in jo predamo neokrnjeno in nedotaknjeno naslednikom. Kdor izgubi domovino, je podoben onemu, ki je izgubil v otroških letih streho in starše in je moral po svetu. Le v domovini bomo našli srečo, zdravje, le tu so nam odprta vrata k resnemu delu, h kulturnemu delovanju, in le v domovini bomo našli pot k procvitu naše lepše in boljše bodočnosti.

Bog nas bo vodil ...

Če bomo ljubili domovino, našo dobro mater — to se pravi, če se bodo ljubili slovenski kmet, delavec in izobraženec — če bomo spoštovali svoj mili slovenski jezik, ljubili svojo grudo, polja in pašnike, gozdove in prozorna jezera, bistre potoke in valujoče reke, krasna gorovja in modro nebo nad nami, mnoge otoke in sinje morje ter ako ne bomo nikdar pozabili na Boga, ki nam je dal vse to v posest in uživanje, tedaj nas bo Bog vodil. On nas ne bo zapustil, ne bo dovolil, da bi nenasični tujec omadeževal naša sveta slovenska tla s svojo umazano peto, kajti ta tla so samo naša in nobenega drugega! Zganimo se ter v ta vzvišeni namen delajmo, dokler je čas, kajti »po toči zvoniti je prepozno«. Da je pa še vedno naša lepa domovina izven krvavega plesa in zverinskega klanja, pa moramo biti Bogu hvaležni. Prosimo ga, da nas s svojo božjo vsemočnostjo tudi v bodoče varuje pred strašnim gorjem, ki zajema val za valom ves svet. Izkažimo se vredne božjega prizanašanja, kajti v božji oblasti so državniki in vsa bojna sredstva, katera lahko obrne proti onim, ki mislijo z njimi strahovati slabotne in maloštevilne narode. Ne pozabimo, da božji mlini meljejo počasi, toda sigurno!

Ti krasna si, krasnejše ni,
kar jih obseva zarja dneva,
krepostna si, vsa vredna ti,
da krona venča te kraljeva.

Simon Gregorčič, »Domovina«.

Po Jugoslaviji

Novega vojnega ministra smo dobili. Vojni minister general Nedić je odstopil. Na njegovo mesto je bil postavljen kraljevi častni pribočnik, armijski rezervni general Peter Pešič. Rodil se je v Nišu leta 1871., general je postal leta 1918., armadni general leta 1923. Leta 1918. se je udeležil mirovne konference v Parizu. Od leta 1922. do 1924. je bil že vojni minister. Dalje časa je bil poslanik v Pragi in Bruslju. Leta 1939. je bil imenovan za senatorja. Znan je kot pisec važnih vojaških člankov.

Južnosrbsko mesto Bitolj trikrat bombardirano od neznanih letal. Starodavno južnosrbsko mesto Bitolj je doživelo 5. novembra v teku opoldanskih ur trikratno zračno bombardiranje in obstreljevanje s strojnimi od neznanih letal. Bombe so tirjale devet mrtvih in 21 ranjenih ljudi, večinoma delavcev in otrok. Med smrtnimi žrtvami pa je tudi Slovenec kapitan Maks Varl, pribočnik divizijskega štaba. Nepregledne množice Bitoljčanov so se udeležile njegovega pogreba. Devet lovskih letal je krožilo v zraku in izkazalo zadnjo čast padlemu kapetanu. Na dan nezaslišanega in zahrbtnega napada je bil v Bitolju sejmski dan, zato je bilo tudi med konji več žrtev. Živina je begala zbegana brez gospodarjev okrog. Vest o

nejunaškem bombardiranju na neoborožen in brezobramben kraj je bila sprejeta po vsej državi z velikim ogorčenjem. Vlada je sedaj izdala energične ukrepe, da se kaj takega ne bo več pripetilo, če pa se bo, pa tako bombardiranje ne bo ostalo nekaznovano. Predsednik vlade Cvetkovič je poslal kot prvo podporo po bombardiranju prizadetim družinam 50.000 din. Enako vsoto in v isti namen je dal tudi zunanji minister dr. Cincar Markovič. Vse po Bitolju sočustvuje z žrtvami in pomaga pri negi ranjencev ter oskrbi onih, ki so ostali radi bombardiranja brez strehe.

Važne živinozdravniške postaje. V poljedelskem ministrstvu so se vršila zadnje dni važna tridnevna posvetovanja živinozdravniških strokovnjakov. Obravnavali so vprašanje, kako bi čim učinkoviteje zatrli različne živinske bolezni ter ustvarili potrebne zdravstvene pogoje za napredek živinoreje in zaščitili ljudsko zdravje z nadzorstvom živeža živalskega porekla. Sklenjeno je bilo, da bodo ustanovljene po vaseh v živinorejskih področjih živinozdravstvene postaje, ki bi naj postale središča živinozdravniškega strokovnega dela ter bi se preko njih oskrbovali kmetje z zdravili in cepivi za živino.

Visoka bogoslovna šola v Mariboru dobila prvega rektorja

Prosvetni minister g. dr. Anton Korošec je podpisal 23. avgusta 1940 ob 140 letnici rojstva svetniškega škofa A. M. Slomškega, ustanovitelja mariborskega bogoslovja, uredbo, s katero je bil podeljen Slomškovi ustanovi položaj visoke bogoslovne šole.

Za prvega rektorja ali voditelja Visoke bogoslovne šole v Mariboru je bil imenovan z odlokom prosvetnega ministrstva g. dr. Josip Hohnjec, ki deluje na mariborskem bogoslovju že od leta 1905. in se veseli kot izboren profesor najtežavnejših bogoslovnih predmetov občega spoštovanja in priljubljenosti med bogoslovci. Novi in prvi g. mariborski rektor je dolga leta delovni predsednik Prosvetne zveze.

Veliko se je trudil na prosvetnem polju po deželi davno pred vojno. Njegovo delo so Mariborjane družbe ter Dekliške zveze. Ob prevratu se je postavil neustrašeno na stran naših osvoboditeljev izpod nemškega jarma. Kot podpredsednik je skupaj s predsednikom dr. Rosinom vodil Narodni svet v Mariboru in je bil

eden najbolj požrtvovalnih borcev, da je ostal Maribor slovenski.

Koj po prevratu je bil član ustavodajne skupščine in pozneje dolga leta narodni poslanec za ljutomerski in konjiški okraj.

Gospod rektor pa ni vsa leta, odkar se je posvetil delu za javni blagor, ogreval ter podžigal z besedo našega naroda za vsestransko povzdigo, ampak je držal, odkar je končal študije, krepko v svoji roki pero do danes. Izpod njegovega peresa je bilo objavljenih po raznih znanstvenih časopisih in mesečnikih nebroj učenih člankov in razprav bogoslovne vsebine.

Od leta 1905., ko je prišel gospod rektor za profesorja v Maribor, je bil dnevno ter nemurno do danes na delu pri vseh listih, katere izdaja Tiskarna sv. Cirila. »Slov. gospodar« si šteje v veliko čast, da sme prvemu rektorju Visoke bogoslovne šole v Mariboru čestitati in mu izreči ob tej priliki iskreno zahvalo za njegovo najzvestejše sotrudištvo.

uspeh. Šotor je bil čez dobre pol ure gotov. Marija je nato nanosila vanj še nekaj listja in si pripravila ležišče. Potem je preskrbela še suhljad za ogenj.

Medzi so se medtem pasli. Ko je Marija smatrala, da so se že dovolj ohladili od hoje, jih je odvedla k vodi in jih napojila. Nato je privezala vsakega za eno drevo, in sicer na dolgo, da so se mogli pasti okrog dreves.

Šele zdaj je začela Marija misliti na svoje telesne potrebe. Zanetila je ogenj in si pripravila skromno večerjo. Po večerji je zamišljeno sedela pri ognju. Mislila je na svoj položaj. To je prvi primer, da je popolnoma sama v zapuščenem kraju. Gozd je skrivnostno šumljal. Mesec je kot kak srebrn krožnik plaval po neskončnem plavem nebu.

Marija se je čutila silno osamljeno. Zdelo se ji je, da je zašla v popolnoma nov svet, iz katerega se ji ni nudil noben jasen izhod. Pri srcu jo je stisnilo. S takim zatapanjem se je bila podala na pot! Erikova in Garnettova svarila je smatrala za pretirana. Zdaj je že drugače gledala na vso stvar in to že po enem dnevu potovanja. Zaželela si je močne roke, prijateljskega srca.

Nenadoma je prisluhnila. Zdelo se ji je, da sliši zvočenje, ki je prihajalo iz velike daljave. Pobožno je poslušala. Pokrižala se je in odšepetala angelsko pozdravljenje. In še za uspeh svojega pota je molila. Ob misli na Boga je začutila olajšanje. Zazdelo se ji je, da vendar ni tako sama, kakor je prej mislila.

Zvon je utihnil in nastala je tišina, ki jo je čez čas premotilo zavijanje šakala. Potem je spet zavladala popolna tišina. Mariji je spet postalo tesno pri srcu. V tišini je bilo nekaj zlovesčega; kot težka mora je ležala nad pokrajino.

Marijo je začelo mraziti. Vrgla je suhljad na ogenj, nato pa odšla v šotor. Legla je in se zavila v odejo.

Zaspati ni mogla. Osamljenost jo je težila ko kaka svinčena gora. Kaj bo z njo? Ali se ne bo izgubila v tej divjini? Čim več je razmišljala o tem, tem bolj se je zavedala svoje drznosti in nepremišljenosti. Zakaj ni sprejela Erikove ali Garnettove pomoči? Razmišljanje jo je tako mučilo, da so ji moči popolnoma opešale. Zaihtela je. A čim bolj so ji vrele vroče solze iz oči, tem večje sproščanje je čutila v notranjosti; solze so ji olajšale bol in čez čas je spokojno zadremala ...

Erik in Noel sta zavila na isto stezo, po kateri je jezdila Marija. Nista hitela, ker sta hotela, da bi ju Slim, ki je bil odšel po živila in strelivo, čimprej dohitel. Pozorno sta se ozirala na desno in levo. Od časa do časa sta tudi zavila v gozd in preiskala okolico. Sumljivih znakov nista zasledila. Ko sta imela za seboj že nekaj milij pota in sta prispela do smrekovega gozda, je dejal Erik:

»Tu se bova ustavila in počakala Slima. Če je šlo vse v redu, se bo vsak čas vrnil.«

ostajati za starejšimi in izobešajo zastavice po oknih, balkonih in po ulicah. Ameriški tisk ima brez dvoma prav, če pripisuje letošnje povpraševanje po zastavah naraščanju narodne zavesti. Ameriški tisk pravi celo tako: od leta 1917., ko je stopila Amerika v prvo svetovno vojno, pa do danes še ni bilo opaziti v Združenih državah tolikšnega povpraševanja po zastavah. Neamerikanec bi iz tega morda celo kaj sklepal. Kdor je praznovaren, lahko stavi celo vzporednico med letom 1917. in med letom 1940.

Nov način zatemnitve Rima. V zatemnitvi Rima so uvedli zanimivo novost. Namesto modrih svetilk, katere so doslej uporabljali za razsvetljavo ulic, bodo sedaj namestili bele svetilke, ki pa bodo mnogo slabše

Zasluženega imenovanja g. dr. Josipa Hohnjeca za prvega rektorja v Mariboru je vesel slovenski narod, za katerega je že storil toliko

dobrega. Veseli pa so tudi vsi lavantinski duhovniki, ki so bili gojenci mariborskega bogoslovja in jim je bil g. rektor profesor.

Novice iz domačih krajev

Streljanje s karbidom je nevarno. 11 letni rudarjev sin iz Prevalj Mirko Jeran je streljal s pomočjo pločevinaste škatle s karbidom. Škatlo je razneslo in njeni drobci so nevarno ranili fanta na očesu, obžgalo mu je pa tudi ves obraz. Neprevidni mladi strelec se zdravi v mariborski bolnišnici.

Na tovariša je padel. Na neki stavbi v mariborski okolici je strmoglavil v globino delavec in padel na spodaj stoječega 25 letnega tovariša Karla Baranka. Sam je ostal nepoškodovan, dočim je tovarišu Baranku zlomil nogo in mu prizadejal hude notranje poškodbe, tako da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Z zidarskega odra ga je vrglo. 24 letni zidar Jernej Praprotnik je bil zaposlen pri zidavi nove gimnazije v magdalenskem predmestju v Mariboru. Nevede se je dotaknil električne napeljave, ki ga je tako udarila, da ga je vrglo z zidarskega odra in je padel več metrov globoko. Pri padcu si je močno poškodoval desno roko ter se je moral zateči v bolnišnico.

Po nesreči obstreljen deček. Nekemu lovcu se je v studenskem gozdu po nesreči sprožila lovska puška pri lovu na zajce. Strel je zadel 11 letnega delavčevega sina Ivana Kuharja iz Studencev, ki se je slučajno nahajal v smeri bega zajca, v stegno leve noge. Fanta so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

18 letni fant je po neprevidnosti obstrelil svojega tovariša. Pred kratkim je 18 letni G. Lojze v Satahovecih v Prekmurju po nerodnosti obstrelil svojega tovariša Alojza K. Krogla je ranjencu obtičala pod levim očesom ter so mu jo morali odstraniti operativnim potom v bolnišnici.

Plaz potegnil s seboj cestni nasip. V Podložah pod Ptujsko goro je utrgal plaz cestni nasip v dolžini 13 m in 3 m na široko ter ga je pognal v globok prepad.

S kolesa ga je vrgel. 18 letni vajenec Franc Pintar iz Nove cerkve se je peljal k svojim staršem v Hrenovo. Na majhnem klancu Breznica se pripelje nasproti Jurij Čretnik, ki ga je v klancu zaneslo nasproti vozečemu Pintarju. Pri tem je z vso silo zadel v pedal Pintarjevega kolesa in ga vrgel s kolesa. Pri padcu na trdo cesto se je Pintar pobil tako hudo, da mu je počila lobanja in je obležal nezavesten. G. kaplan Alojzij Žolnir mu je hitro

podelil sv. maziljenje, nakar ga je rešilni avto odpeljal v celjsko bolnišnico. Ves čas prevoza je bil v nezavesti in je bruhal kri, vendar obstoja upanje, da bo ostal pri življenju.

Smrt pri reševanju psa. Pri posestniku Potočniku v Vojniku pri Celju se je pretrgala žica električnega voda, v katero se je po naključju zapletel domači pes. 16 letna hčerka Pepca Potočnik je hotela psa rešiti, pri tem se ji je pa žica ovila okoli vratu in roke ter jo je udaril električni tok. Domači so hitro odstranili žico in skušali deklico spraviti k zavesti, toda deklica je kmalu umrla. Pokojna Pepca je bila prikupna, marljiva deklica in je obiskovala četrti razred meščanske šole.

Padec z drvečega vlaka. 31 letni Marušič Alojz, doma iz Rifengozda pri Laškem, se je vračal z vojaških vaj. Pri tremerskem mostu v Celju je po nesreči padel iz drvečega vlaka in si prebil lobanjo. V nezavesti je bil prepeljan v celjsko bolnišnico.

Smrtni udarec lokomotive. Blizu kurilnice železniške postaje Zidani most je lokomotiva udarila z odbijači mladega železničarja Jakopiča tako močno po glavi, da so mu izstopili možgani. Jakopič je kmalu izdihnil. Nesreča se je zgodila radi tega, ker Jakopič, ki opravlja službo kurjača, ni opazil prihajajočega vlaka in ta neprevidnost ga je stala življenje.

Preskrba umetnih gnojil. Kmetovalcem se priporoča, da si pravočasno priskrbijo dovoljne količine kalijevih gnojil za gnojenje krompirja, pese, travnikov, deteljšč in drugih poljskih sadežev. Za en oral (to je 57 arov) se potrebuje 100 do 150 kg kalijeve soli. Ker je negotovo, kako bo s preskrbo umetnih gnojil spomladi, je v sedanjih razmerah potrebno, da si vsak kmetovalec že pred Božičem ali najkasneje v januarju zagigura potrebno količino kalijevih gnojil, to so: 40% kalijeva sol in za gnojenje ranega krompirja, sadonosnikov, domačega vrta, vinograda ter hmelja pa 48 do 52% žvepleno-kisli kalij. Če se z umetnimi gnojili pravilno in pravočasno gnoji, se dosežejo vedno izvanredno dobri uspehi. To so dokazale številne izkušnje zadnjih let. Zato

Če ste v zadregi, si pomagajte z oglašom v »Slovenskem gospodarju«!

Kadar kupite

sredstvo proti bolečinam, prehladu ali hripi in zahtevate

ASPIRIN

pazite, da je vsak zavitek in vsaka posamezna Aspirin-tableta označena z „Bayer“-jevim križem.

Oglasi reg. pod št. 7257 od 23. marta 1940

naročite tako preko zadrug, podružnic itd. potrebne količine kalijevih gnojil, da jih boste imeli pravočasno na razpolago. Pri sedanjih dobrih cenah kmetijskih pridelkov mora vsak kmetovalec pravočasno poskrbeti, da čimveč pridelata in da bo pridelek boljši. To bo dosegel na najcenejši način s pomočjo pravilne uporabe umetnih gnojil, v prvi vrsti z zadostnim gnojenjem s kalijevo soljo.

Pogojno izpušeni kaznjenci. Iz mariborske kaznilnice je bilo pogojno izpuščenih 17 kaznjencev, ki so prestajali kazen od 2 do 10 let radi uboja.

Pojavi svinjske kuge. V ljutomerskem okraju se je pojavila v zadnjem času svinjska kuga. Mnogo svinj je poginilo in so jih morali zakopati. Na Grabah pri Ljutomeru je poginilo nekemu posestniku 15 velikih in srednje velikih svinj. Tudi v štrigovskem okolišu je bolezen povzročila precej škode.

Najdba 33 tisočakov. Pri posestniku Erjavcu v Škofji Loki je bilo v septembru vlomljeno. Zmanjkalo je raznega blaga in 33 tisočakov. Sedaj, ko so preurejali stanovanje, so našli zavitek vseh 33 tisočakov za pultom v bivšem trgovskem lokalu. Tisočaki so bili povezani prav tako, ko takrat, ko so jih vtaknili v predal. Erjavce je v razburjenju radi umiranja tasta zvitek tisočakov vtaknil v predal in ga siloma zaprl. Pri sunku se je zvitek zakotalil do konca predala, kjer se je bil les osušil, in

svetile. Nov način razsvetljave bo cenejši, poleg tega pa bo svetloba enakomerno razdeljena. Dočim so bile modre svetilke iz zraka vidne, belih luči iz sovražnih letal ne bodo opazili.

Pes odkril zaklad. V Sčednem pod Steverjanom v goriški okolici je pri kmetu Jožefu Hledetu domači pes čuvaj grebel ob zidu za hlevom. Bil je priklenjen in si je z brskanjem krajšal čas. Nenaadoma je začel lajati in z vso silo kopati v zemljo. Ker lajež ni hotel ponehati, je šla hišna mati pogledat, zakaj pes tako razsaja. Ko se je približala, je vsa začudena obstala: na tleh okrog zvestega čuvaja so se svetili srebrni kovanci. Bilo je očitno: pes je našel zaklad. Bili so avstrijski goldinarji in kro- ne, ki jih je izgrebel pes

Razjahala sta in poiskala primeren prostor med grmovjem. Konje sta spustila na pašo, sama pa sta sedla v senco.

Erik je pozorno napenjal oči in ušesa. Z ušesi ni ujel nobenega glasu, ki bi bil podoben topotu konjskih kopit, oči pa so ga brezdvomno prepričevale o tem, da čas beži; sence dreves so postajale vse daljše. Za dvakratno dolžino so že narasle, a o Slimu še vedno ni bilo sluha.

»Kje vendar tiči?« je zamrmral jezno Erik. Noel je poznal Erika in je vedel, da zdaj vre v njegovi notranjosti. Ni spregovoril, ker se je bal, da bi povedal kaj takega, kar bi gospodarja še bolj razdražilo.

Erik je spet prisluskoval in napenjal oči. Vse bolj je bil nemiren in jezen. Naposled se ni mogel več premagati.

Naglo je vstal, zasenčil z dlanimi oči in nekaj časa strmel v daljavo. Potem je izbruhnil iz njega.

»Ta osel je gotovo spet naredil kakšno neumnost!« je dejal razdraženo.

»Najbrž se je vmešal v stvar, iz katere se ne more izmotati,« je pripomnil Noel.

»In midva morava s čakanjem čas zabijati ter pustiti, da jezdi Marija Linscott nevarnosti naproti.«

»Jezdiva dalje!«

»Nimava dovolj streliva.«

S tem sta oba umolknila. Zdaj je tudi Noel vstal in zrl v daljavo. Čez čas je Erik dejal:

»Stavim glavo, da lopovi nekaj pripravljajo zoper Marijo!«

»Jaz ne vem, za kaj gre,« je odgovoril Noel, »a če ti praviš, da se kaj pripravlja, potem bo že res.«

»Da, res!« je jezno nadaljeval Erik. »In jaz naj zamudim? Naj svet govori, da sem ob cesti lenaril, medtem ko...«

Ni nadaljeval. Dvignil je s tal težko sedlo in šel proti Blisku.

»Kaj nama je storiti?« je vprašal Noel.

Erik ni odgovoril, ampak je naglo sedel konja.

Noel ga je nekaj časa opazoval, potem pa je rekel:

»Še malo počakajva! Slim bo vendar vsak trenutek tukaj.«

»Slima ne bo. V past se je ujel!« je trdo odvrnil Erik.

»Kdo bi mu naj bil nastavljal past?« je začudeno vprašal Noel.

»Tisti ljudje, ki tudi mene hočejo zadržati. Tisti, ki nočejo, da bi sledil Mariji Linscott!«

»Potem pa naprej!« je zaklical Noel. »Pojdiva kar brez streliva! S puškinimi kopiti bova razgnala lopove, če naju bodo napadli!«

Erik je pritrdil sedlo, potem pa se je obrnil k Noelu. Položil je roko na njegovo ramo in resno rekel: